

The Way of Life i två engelska utgåvor samt fyra översättningar: dholuo (Kenya), amharinja och oromiffa (Etiopien) samt persiska/farsi (Iran).

Engelsk bönbok samt två översättningar till etiopiska språk, oromiffa resp amharinja.

Böcker som spridits i Östeuropa och Ryssland.

Ordförandeskifte i Evangelisk Litteraturmission – Scriptura Ragnar Block slutar efter 39 år

AV RUNE IMBERG

UNDER EN STOR del av 1970-talet pågick en intensiv missionsdebatt i Svenska kyrkan. Den har till och med behandlats i en doktorsavhandling för några år sedan i missionsvetenskap i Uppsala.

Vid denna tid var många, både präster och lekmän, kritiska till vad de såg som en teologisk förflackning av Svenska kyrkans mission, SKM. Man menade bland annat att SKM:s ledning systematiskt ersatte traditionell mission och evangelisation med u-hjälp och diverse politiska och sociala projekt.

Som ett resultat av denna kritik samlades ett antal missionsvänner i Torsby prästgård i Bohuslän i januari 1978 och bildade stiftelsen Evangelisk Litteraturmission, numera med namnet Evangelisk Litteraturmission – Scriptura.

Till ordförande valdes kyrkoherde Ragnar Block, och han har nyligen lämnat ordförandeposten – efter nästan 39 års tjänst. Eftersom han nyligen fyllt 77 år, innebär det att han under halva sitt liv tjänstgjort som (oavlönad) ordförande i Scriptura.

I och med detta har en exceptionell insats i missionens tjänst avslutats, en insats som till allra största delen skett i stor tysthet. I samband med att han avgick som ordförande passade jag på att intervjua honom i hans hem i Horred, där han och hustrun Cecilia bor sedan sin pensionering.

Hur kommer det sig att ni startade Scriptura, och hur har arbetet sett ut under de gångna 39 åren?

– Vi var många som var kritiska mot SKM:s sätt att bedriva mission, och utvecklingen har ju gett oss rätt. SKM lades ner för ett antal år sedan.

– Vi kände att vi inte bara kunde debattera och kritisera missionens utveckling, utan att vi också behövde agera. Så vi tillsatte en styrelse på sju personer, och många har suttit länge i styrelsen. Pekka Heikkinen, som också avgår nu, har funnits med alla de 39 åren.

– Vi började samla in pengar till missionsarbete, och eftersom de flesta av oss som var engagerade bodde i Sverige, kändes det naturligt för oss att engagera oss i litteraturmission.

– Josef Imberg, som var en av grundarna, hade tjänstgjort som missionär i Afrika under sammanlagt 16 år i fyra olika länder, och då valde vi att inledningsvis börja vårt arbete med en afrikansk profil. Men med åren har allt mer arbete också kommit att gälla Östeuropa/Ryssland.

Hur har arbetet sett ut i praktiken?

– Stommen har dels varit litteraturstöd, dels egen litteraturproduktion. På senare tid har vi också börjat stödja viss kursverksamhet, däribland teologiska konferenser i framför allt Etiopien.

– Litteraturstödet har bland annat inneburit att vi finansierat ”bokpaket” som skickats till diverse länder, främst i södra och östra Afrika. Det har handlat om biblar, katekeser och olika slags teologiska arbeten med en god biblisk profil, ofta men inte alltid lutherska, som skickats till behövande kyrkoarbetare. De har skickats i stor skala till främst präster och deras medhjälpare (i Afrika ofta kallade ”evangelister”), främst i lutherska kyrkor men ibland även till andra samfund.

– Den egna litteraturproduktionen har till allra största delen handlat om böcker som skrivits av Josef Imberg, men även en hel del andra texter som skrivits på engelska eller översatts till engelska med tanke på en afrikansk kontext.

Ordförandeskifte. Roland Gustafsson och Ragnar Block.

- Under sin tid i Kenya, 1965-1971, skrev Josef Imberg ett tiotal stencilerade handböcker på swahili som han använde på bibelskolan på Matongo där han var rektor. De flesta av dessa läroböcker - om Bibelns böcker, i dogmatik, i själavård, en kommentar till Markusevangeliet och så vidare - har vi tryckt om och distribuerat i främst Kenya och Tanzania.

- Runt 1980 började Imberg också skriva större och mindre skrifter på engelska för Scripturas räkning, och de sista originaltexterna utkom strax efter hans död i december 1998. Vissa av dessa skrifter har spridits i massiva upplagor, några av dem på ett stort antal språk.

Vilka språk och länder har Scriptura lyckats nå?

- Ja, det är inte lätt att svara på den frågan. Åtminstone ett tiotal språk och ett tiotal länder.

Här upphör intervjun en stund, medan Ragnar Block och undertecknad sitter och räknar i minnet. Eftersom Josef Imberg var min far, tillhör hans bokproduktion min familjehistoria, och jag äger åtskilliga av böckerna i diverse varianter.

- Antalet språk uppgår till cirka tretton. Det handlar om originaltexter på engelska eller swahili och sedan dotteröversättningar från främst engelska till lettiska - ryska - zulu - setswana - tigrinja - amharinja - oromo - wollajtinja - lu. Men eftersom det förekommit viss piratkopiering, åtminstone i Östeuropa, är det svårt att ange exakta siffror. Dessutom har ett par andra organisationer översatt enstaka skrifter till spanska respektive farsi/persiska.

- Antalet länder där vi distribuerat litteratur verkar vara ett femtontal. Ingen litteratur är avsedd för Sverige eller Norden. Istället gäller det Kenya - Etiopien - Indien - Ryssland - Lettland - Eritrea - Tanzania - Sydafrika - Botswana

- Namibia - Sudan/Sydsudan - Ukraina - Vitryssland - Zimbabwe - Georgien - Ghana, plus kanske några till.

Hur har kontakterna skötts, och hur har arbetet fungerat rent tekniskt?

- Våldigt mycket har handlat om att bygga upp ett kontaktnät. I vissa länder har vi haft en långvarig kontakt med svenska eller europeiska missionärer eller missionsorganisationer. I andra sammanhang har vi lyckats bygga upp ett mer inhemskt kontaktnät. Till exempel är flera av setswana-skrifterna översatta av den då sittande biskopen i Botswana, Philip Robinson.

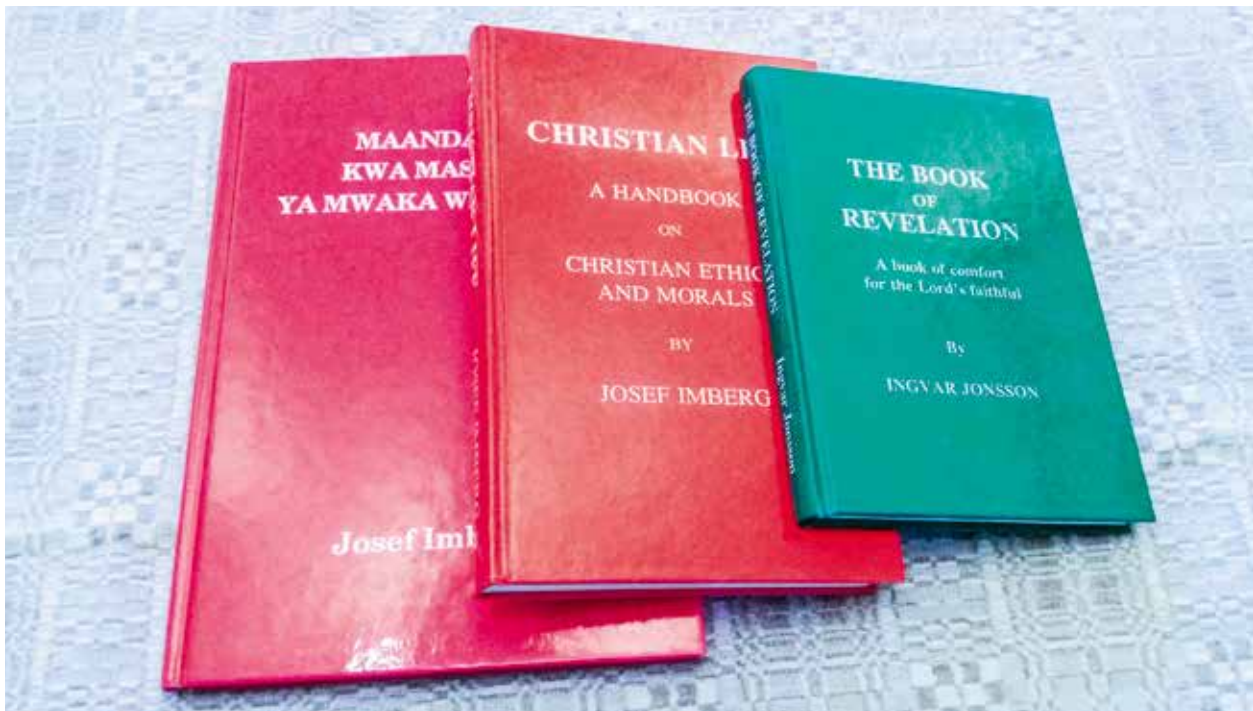
- Eftersom det ofta handlar om stora projekt, till exempel tryckningar av stora bokupplagor i Sydafrika eller det gamla Sovjetunionen, måste vi hitta olika sätt att ordna säkra betalningar. Det har varit en utmaning att lösa det problemet.

Hur har distributionen sett ut - och hur mycket litteratur har ni egentligen spridit under årens lopp?

- Distributionen har varit en speciell historia. De böcker och småskrifter som tryckts lokalt, oftast i Sydafrika eller Ryssland, har distribuerats lokalt. Men periodvis har stora delar av tryckningen skett i Sverige, och då har man fått använda varierande tekniker för att få iväg böckerna beroende på vilket land det handlar om, hur tullsystemen fungerar och så vidare.

Det är tydligt att Ragnar Block har tvingats lista ut, land för land, vilket fraktsystem som fungerat bäst och sedan köra med det så länge som möjligt.

- Den största leveransen gällde 860 kg böcker som jag levererade till Landvetter för vidare transport. Oftast använde jag firman Pegasus eller pingstvänsorganisationen

En stor del av böckerna är inbundna med gedigna, slitstarka band som ska hålla också vid fysiskt hårda förhållanden. Här tre böcker som representerar helt olika teologiska genrer: Längst till vänster predikoutkast på swahili över kyrkoårets episteltexter - i mitten en teologisk etik - till höger en utläggning av Uppenbarelsboken. Den sista boken, av Ingvar Jonsson, är en av de få Scriptura-böcker som översatts från svenska. Annars är det allra mesta originalproduktion på engelska eller swahili.

PMU för dessa stora frakter till Afrika. Annars har mycket av distributionen gått via post.

- Till Etiopien kunde jag skicka bokpaket, 2 gånger/vecka, med maximalt 10 kg styck för att de inte skulle fastna i tullen. Till Indien fick försändelserna innehålla maximalt 1 kg för att det skulle fungera. Till Eritrea använde jag Sverige-paket, och så vidare.

- Sedan var det viktigt att fylla i innehållsförteckningen korrekt för att förtullningen skulle fungera - jag behövde ange alla böcker och exakt värde per bok. Och det är ju inte lätt när böckerna har en tryckkostnad men inget exakt kommersiellt värde ...

Det var framför allt under 80-talet och särskilt 90-talet som Block höll på med dessa försändelser.

- Det var ett styvt jobb, och brevbäraren i Berghem, där vi bodde under ett antal år, hade ofta mycket att göra ...

Hur har ni lyckats finansiera all bokproduktion och alla utskick?

- I början samlade vi in gåvor och kollekter, och då kunde det ofta bli cirka 300000 kronor per år. Men med tiden har gåvorna minskat, och antalet församlingar som ger kollekter har blivit färre.

- I stället har vi fått ett antal större gåvor och numera en del testamenten.

- Sammanlagt har vi fördelat böcker och småskrifter för cirka 10 miljoner kronor under de gångna åren.

Det låter som att Scriptura spridit oerhört mycket böcker och småskrifter! Hur många exemplar kan det handla om?

- Det är svårt att ange exakt, men småskrifterna har ofta

kostat 2-12 kronor styck att trycka, och böckerna ligger kanske på 17-30 kr styck. Numera sköts större delen av tryckningen utomlands, och eftersom vi har en skicklig och snabb översättare i Ryssland handlar det ofta om stora böcker där. Likaså har vi stöttat några större projekt i Etiopien tillsammans med andra organisationer.

- Överlag trycker vi böcker och småskrifter i upplagor om cirka 5000 exemplar, oavsett språk.

- Sammanlagt uppgår det inte till 1 miljon skrifter, men det bör nog handla om 500000 eller mer. Och en stor del av dessa böcker har passerat prästgården i Berghem eller vårt garage i Horred. Det handlar om många ton med böcker!

Hur ser framtiden ut för Scriptura?

- Jag har ju gjort allt detta ideellt, men nu är det dags för mig med ålderns rätt att avgå. I stället har vi ordnat så att ett par styrelseledamöter kommer att ta över stora delar av det praktiska arbetet.

- Roland Gustafsson, tidigare missionär i Kenya och missionsledare för ELM i Sverige, numera biskop i Missionsprovinsen, kommer att vara arbetande styrelseordförande med tjänst på 20% och bland annat sköta de afrikanska kontakterna. Per-Anders Grunnan, som är pastor i Uddevalla och tidigare arbetat i Ryssland, kommer att sköta kontakterna med Östeuropa med 20% tjänst.

- Jag önskar dem lycka till och Guds välsignelse i deras kommande gärning!

Tack för en intressant intervju!

Rune Imberg